

A nép hídja

Irtó: Bóday Pál

Elkészítettük a hidat. Ezt mondta tegnap este Takács elvtárs a hidépítők főbizalmija, de így nyilatkozott (Kurusa Mária elvtársnő az újszegedi kendergyár munkása, hasonlóképpen Pópit Mária háztartási alkalmazott — és még vagy nyolcan, akikkel a mai hidavatás kérdéseiről beszélgettünk. De, — ha nem is ezekkel a szavakkal — hasonló értelemben beszélne Szeged jó pár száz, vagy pár ezer lakosa a hídról. Elkészítettük, befejeztük.

Mert ez a hid közös munka eredménye volt. Elsősorban azoké, akik rajta dolgoztak, de azoké is, akik a Tiszaparttól naponta izgalommal szemléltek a buvárok, a szegecselők, a betonozók munkáját, különös, új munkastilusukat, a munka szokatlan formáját és lendületét. Ugy megfeszült figyelmük egy-egy hatalmas acéllemez fel-emelésénél, mint az Ady daru drótkötele.

Mi vonzotta az emberek százait naponta a Tiszaparra 1947 március óta?

Az első időkben az, amiért 1944 október 9-e a hid felrobbantása után oda jártak, — ellenkező előjellel. Akkor a hid kiálló roncsait nézegették, most a roncsok kiemelése körül munkákat, a buvárok akrobatamutatványának beillő teljesítményeit, — kíváncsiságból. Mulatság volt, — belépődji nélkül.

De, amint emelkedett az új pillér, szabályosan egymás mellé helyezkedtek a piros vasgerendák és Újszegedről megindult a hid a pillérhez, a pillérre a szegedi part irányába, — amint, szinte napról napra változott a Tisza feletti kép, — úgy változtak a parton állók is. Az egyszerű kíváncsiság komoly érdeklődéssé fejlődött, az » attrakciók « teljesítményekké, lettek az » artisták « pedig, — a víz alá merülő buvárok, az íveken csüngő szegecselők és a többi hidmunkás, — a munka hőseivé, példaképekké.

A Tiszapart lassan a munkaversenyek tribünje lett, ahonnan Szeged munkásai gyárakba, üzemeikbe, munkahelyeikre újabb és újabb tapasztalatokkal tértek vissza. Ha vitás kérdés támadt a termelés körül, egyre gyakrabban elhangzott magánbeszélgetések alkalmával, de üzemi értekezleteken is, » Ezt a hidon így csinálják... «

Ezért nemcsak Takács elvtárs és a többi hidmunkás mondja, hogy » elkészítettük a hidat, hanem a szegedi dolgozók, Szeged lakosságának nagy része is joggal résztvevőnek mondhatja magát a hidépítésben.

A lakosságnak, a dolgozóknak ez a viszonya az új hidhoz, — a munkához való megváltozott viszony egy újabb állomását jelenti. » Tied az ország, magadnak épited. « — pártunknak ez a jelszava vált itt Szegeden is mindenki számára láthatóan és érezhetően anyagi erővé. Gyáraink és üzemeink munkásai, a hidépítés során látták és értették meg igazán a

tervszerű termelés összefüggéseit és a felépített szegedi hidban áll előttünk ennek a szervezett munkának egyik eredménye.

És amikor a hid felépítésének kérdése a felépített hid — előttünk állnak, felvetődik a hid lerombolásának kérdése is. Elsősorban azért, mert a mi termelésünk tervszerűsége, amely gyárakat, hidakat, vasutakat épít, önkéntelenül is eszünkbe juttatja a fasiszmus egyetlen tervszerűségét, — a szervezett, a tervszerű rombolását.

A szegediek még emlékeznek 1944 október 9-ére, sokaknak még most is megcsendül a füle, ha visszagondol a hatalmas robbantásra. De hiba is volna, ha most — és különösen ma az új, fellobogóztott hid avatásán, mikor először meggyünk át rajta Szegedről Újszegedre, erről megfeledkeznénk.

Elfelejténék azt, hogy 1944-ben mindkét hídfőnél ott állt a német őr a kakastollas/csendőrs és a hid íve német tankoktól és ágyuktól hajladozott nap-hosszat.

Ugyancsak hiba volna, ha elfelejténék, hogy akik ma átmennek az új hidon — a szegedi üzemek, gyárak, szeged-környéki falvak és tanyák dolgozói — negyvennégy óta lényegesen megváltozott körülmények között más embereké lettek.

Mi közülük volt akkor ezeknek ahhoz a hidhoz, amelyen talán naponta többször is keresztülmentek? Semmi. Legfeljebb annyi, hogy a német és magyar fasiszták pusztításának rombolásának ugyanúgy ki voltak szolgáltatva, mint a szegedi közuti hid.

A fasiszták azért robbantatták fel a szegedi hidat 1944-ben, mert nem volt aki megvédje.

Most, mikor kész az új hidunk, melyet a népi demokrácia épített, meg kell vizsgálnunk a kérdést, hogy ezt az eredményünket hogyan biztosítsuk, ki az, aki veszélyezteti és ki az, aki megvédi. A Tiszán folyó másfél éves építkezés ki-nevelte a » hidgárdát «, melynek tagjai — függetlenül attól, dolgoznak-e a hidon, vagy nem —, Szeged dolgozóinak többsége. A hid ezek előtt már nemcsak a hiváló munkateljesítményeket, hanem az új munkaformát jelenti, hanem jelképezi a magyar népi demokráciát is, jelzi a szocializmus felé haladás útját.

Ezek már más emberek, mint 1944-ben voltak, nem a gyárak szolgálói, hanem tulajdonosai, nem a fasiszta gyarmaton élő rabszolgák, hanem szabad és független ország polgárai. Tudják azt, hogy még 1944-ben és azelőtt is, a magyar munkásság valóban láncainál egyebet nem veszthetett, — most ha nem örködik éberen, ha nem veszi fel a harcot a külső és belső ellenséggel egyaránt, mindezt, — szabadságot, függetlenséget, életet — elveszíthet.

Ez a munkásság, melynek legfeljebb képviselői a Magyar Dolgozók Pártjának tagjai és amely pártnak vezetésével az egész magyar munkásság és a vele szövetséges dolgozó parasztság vívja az osztályharcot a termelés terén éppen úgy, mint a politika vonalon — megvédi az eddig elért eredményeit — a szegedi hidat is. De kérdés az, hogy valaki támadja, veszélyezteti-e ezt a hidat? A Szovjet Hadsereg kiséperte Magyarországról a hidrobbantó nácikat, a magyar népi demokrácia fokozatosan és tervszerűen felszámolta az országban megbújt és a különböző színvonalakon nyíltan szervezkedő összeesküvéseket, megtisztította a magyar

politikai életet az imperialisták cselédpártjaitól a Sulyok, Pfeiffer és Peyer féle hazárdáktól.

Kik hát a » hidrobbantók « ezek után ebben az országban és kik a » hidrobbantók « itt nálunk Szegeden?

Aki mostanában falun, vagy tanyán jár, sűrűn találkozik utazókofferes papokkal és apácákkal. Ha beszédbe keveredik velük, az ember megtudja, hogy vagy betegsüktől jöttek kúrálni, vagy egyéb házimunkára a plébániára. Hosszabb és bizalmasabb beszélgetés után azonban kiderül, hogy a » beteg « nővérek a májbaja mellett kiváló látnoki tehetségei is vannak, megmondja a jövőndőt, kinyilatkozik.

A napokban hallottuk egy ilyen kinyilatkozás keretében, hogy a hid november 20-án, — tehát egy nappal az avatás előtt — összedől. Azt is elárulta az alkalmi látnok, hogy az egész hid szemfényvesztés, mert tulajdonképpen nem is acélból van, hanem pirosfestett papírmassából.

Hogy a hid pillérei papírmassából vannak-e vagy nem, arról most nem beszélünk. De, hogy a munkások öklei rúncsnek papírmassából; arról már ők is meggyőződhetnek. Mert a munka öklől nem csuklott össze akkor, amikor lesújtott a földbirtokosokra, gyárosokra, bankároknak, spekulánsokra, hazárdulókra és nem csuklik össze akkor sem, mikor a papírubába bujtatott hidrobbantókra sujt vele.

Ezek és a hozzájuk hasonló szervezett suttogók az új » hidrobbantók «. Látszatra közel sem olyan veszélyesek, mint a fasiszta német hadsereg kiképzett robbantó különítményei, alapjába véve azonban ugyanazt csinálják most, mint a fasiszták 1944-ben. A döntő különbség nem is abban van, hogy

azok dinamitot helyeztek a hidak alá, ezek pedig rémhíreket az emberek fülebe, — Ez formai, vagy fokozati különbség, céljuk ugyanaz: kiszolgáltatni az imperializmust így, vagy úgy.

Ezeknek a » falujárónővéreknek «, » dűlőapostoloknak «, ugyanazok a gazdái, mint voltak akár Hüllernek, akár Mus-solininek, — csak a » szolgálati ut « más. Mert ezek nem közvetlenül kapják a zsoldot Mc Collum, vagy más hasonló nevű tengerentúli imperialista kezéből, hanem egy Mindszenty nevű bérelszámoló ügynökön keresztül.

Negyvennégyben nem volt aki megvédje a szegedi hidat a fasiszták pusztításától, — de negyvennyolcban ezrek, tízezrek sorakoznak fel a hid, és a hidat építő népi demokrácia védelmére és építésére.

Tízezrek védik Szegeden, százezrek az országban, de milliók védik Kinában Nanking előtt, a francia bányákban, a görög hegyek között és kétszázmilliónyi békésen dolgozó ember védi a hatalmas Szovjetunióban.

1944-ben a szegedi dolgozók nem látták értelmét, hogy harcoljanak az elnyomó tőkés állam hidjáért — de negyvennyolcban a nép, a dolgozók államának hidjára, — amilyen lendületes munkával építették, — olyan féltő gondtal és éberséggel vigyáznak.

Ma a Tiszaparton a szegediek és a környékbeli falvak, tanyák lakossága összesereglett, hogy tanuja legyen a hidavatásnak. Egyes falvakból már tegnap este megérkeztek az ünneplők, mint mondták, — reggel idejében oda akarnak állni, hogy lássák az eseményeket. Tegnap három háziasszonytól hallottuk, hogy: » megfőzők vasárnapra is, mert okvellen ott akarok lenni! «

Ezek és más hasonló apró avatáselőtti tapasztalatok is arra mutatnak, hogy a mai ünnepségek igazi népi ünnepély lesz.

A szegedieknek és a környékbelieknek gyűlésen ad számot a magyar népi demokrácia ma, a Tisza felett végzett másfél éves munkájáról. Ugyanakkor Szeged és környékének lakossága is számot ad a népi demokráciának vasárnap arról a fejlődésről és arról az utról, amelyet megtett az utóbbi időben és amelyhez nem kis mértékben segítette hozzá a hid. Tanubizonyítást tesz ma az összegyűlt sok tízezres tömeg arról is, hogy a közelmúltban is, a reakció töfészkeként emlegetett Szeged megindult és jól halad azon az úton, amelyen a Magyar Dolgozók Pártjának követésével kiérdemli a reakció — különösen a Szegeden egyre inkább mesterkedő klerikális reakció elleni harc dicsőségét.

Ez a harc azért a legnagyobb dicsőség, mert a hazánkká lett országunkat védjük a hazát árulóktól, — és ebben a harcban rajtunk van az ország dolgozóinak és a dolgozók bölcse vezetőjének Rákosi elvtársnak a szeme.

Balázs Béla:

HIDAK

(A szegedi újraépített hid felavatására.)

Hát tekintsétek ezt a földgolyót.
Mint drótozott vén fazekat
Sinek acélhálóják és hidak
Vaspántjai markolják össze, hogy
Szerte né hulljon.

Mert málló rög s homokot szór a szél.
Vak gyökerek sötétben tekeregve
Egymást fojtják s te is földi növény,
Te is földműves ember, nézz körül.
Szomszédig látsz-e?

Süppedt paraszti magányod ölmos álma
A tulpartig se szól át. Csak magad vagy.
Te föld gazdája, termés teremője,
Ha búzádat behordod s hidhoz érsz
Emeld meg süveged.

Földi gyökér most lépted ne hurkolja.
Sokféle hid kell még az embereknek
Egymáshoz jutni. És már kalapálják
A munkások legnagyobb alkotását.
Neve: emberiség.

Ha hidra léptél — gondolatot állasz.
Ez nem termett. Ez tervek alkotás,
Szervezett munka, célos szerkezet.
Ős gyökérlétekből szabadító eszme:
Munkások műve.

Ivelő karja acél öleléssel
Tulsó partokhoz kapcsolja magányod,
Népek abroncsa, összetartó
Jelképnek értsd meg tanyai magyar.
Mert nagy mű készül.

Mert nagy mű készül. Ki hidakat épít
Téged épít fel többre, magyarabbra.
Jelt értő szívvvel ivelj át az ívvel.
Tulsó partokról felszabadult népek
Nyújtják kezüket.